

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/137/2005
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8505202292
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2013:8505202292.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Miriam Szárazovou, v právnej veci žalobcu: S. I., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. XX, N. Y., právne zast.: JUDr. Beáta Topolčaniová, advokátka, so sídlom Vojenská 3, 040 01 Košice proti žalovaným: 1. N. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom S. XX, N. Y., toho času bytom S. XX/XX, T., V., 2. F. I. E., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S. X. XXX obaja právne zast.: JUDr. Slavomír Firment, advokát, so sídlom ul. 17. novembra 14, Stará Ľubovňa, v konaní o zaplatenie 66.387,84 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 13 % ročne, zo sumy 49.790,88 eur od 29.3.2009 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 od 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti úroku z omeškania súd žalobu z a m i e t a .

III. O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti vo veci samej samostatným uznesením.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou zo dňa 19.9.2005 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 2.000.000,- Sk spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,5 % denne zo sumy 2.000.000,- Sk od 12.1.2003 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania.

XC/XXX/XXXX

-X-

Podaním zo dňa 28.3.2012 právna zástupkyňa žalobcu podala návrh na doplnenie žalobného petitu o rozšírenie úroku z omeškania vo výške 13 % ročne z dlžnej sumy od 12.1.2003 do zaplatenia.

Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 14.6.2012 súd pripustil zmenu žalobného petitu v zmysle podania pr. zástupkyne žalobcu.

Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom zo dňa 2.7.2012 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 11.2.2013 zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy žalobcovi sumu 49.790,88 eur spolu s ročným úrokom z omeškania vo výške 13 % zo sumy 49.790,88 eur od 12.1.2003 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 0,05

% denne zo sumy 49.790,88 eur od 12.1.2003 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplata, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Proti tomuto rozhodnutia žalovaní podali odvolanie a Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 16Co/61/2013 zo dňa 26.8.2013 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 16Co/61/2013 zo dňa 17.10.2013 potvrdil rozsudok vo výroku, ktorým súd žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 49.790,88 eur do 2 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, ako aj zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 49.790,88 eur od 12.1.2003 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,889 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplata a zároveň ďalším výrokom zrušil výrok rozsudku prvostupňového súdu, ktorým súd zaviazal zaplatiť žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne 13 % ročný úrok z omeškania zo sumy 49.790,88 eur od 12.1.2003 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplata a zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne zo sumy 49.790,88 eur od 12.1.2003 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplata, ako aj výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že žalovaní v rámci odvolacieho konania vzniesli námietku premlčania vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania zo strany žalobcu, ktoré si uplatnil v písomnom podaní zo dňa 28.3.2013. V súvislosti s touto námietkou odvolací súd dospel k názoru, že je potrebné na rozhodnutie v tejto časti uplatneného príslušenstva rozsudok zrušiť v dôsledku neúplne zisteného skutkového stavu, a to za účelom ďalšieho dokazovania o tejto námietke premlčania.

XC/XXX/XXXX

-X-

Prvostupňový súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom sa žalobca a jeho právna zástupkyňa nezúčastnili, svoju neprítomnosť ospravedlnili písomným podaním a zároveň podali vyjadrenie k vznesenej námietke premlčania úroku z omeškania zo strany žalovaných. Právna zástupkyňa žalobcu v písomnom vyjadrení uviedla, že prejednávany spor účastníkov konania a v tejto súvislosti uplatnenú námietku premlčania týkajúcu sa úrokov z omeškania, možno subsumovať pod všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka § 488 a nasl. nadväzujúc na § 100 a nasl. Keďže sa jedná o akcesorický záväzok podliehajúci hlavnému záväzku, podľa jej názoru aj tento záväzok podlieha režimu premlčania v spojení s hlavným záväzkom, teda uplatnenou dlžnou sumou - istinou. V tomto prípade podľa názoru pr. zástupkyne žalobcu nedošlo k premlčaniu hlavného záväzku žalovanej sumy, nakoľko táto bola uplatnená žalobou v rámci plynutia premlčacej lehoty a priznaná už právoplatným rozsudkom voči dlžníkovi.

Ďalej poukázala na ust. § 112 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), teda uplatnením práva žalobcu (ako veriteľa na súde) prestala plynúť premlčacia doba pre hlavný záväzok - istinu a v dôsledku toho aj pre vedľajší záväzok, akým sú úroky z omeškania.

Na základe uvedeného s poukazom na ust. § 100 OZ si žalobca uplatnil úroky z omeškania rozšírením žalobného petitu zo dňa 29.3.2012, teda v priebehu konania.

Podľa názoru žalobcu k premlčaniu v teoretickej ani v praktickej rovine nemohlo dôjsť, vzhľadom na preukázané skutočnosti, že nedošlo k premlčaniu pohľadávky samotnej. Zároveň ponechala na uvážení súdu uplatnenie úrokov z omeškania za obdobie od podania žaloby, t.j. od 9.5.2005 do doby uplatnenia úroku z omeškania, t.j. od marca 2012, prípadne ich priznanie za obdobie 3 roky späť, t.j. od marca 2009 do zaplata s poukazom na ich právny názor.

Podaním zo dňa 21.11.2013 právna zástupkyňa žalobcu doplnila svoje stanovisko k premlčaniu a uviedla a poukázala, že úroky a úroky z omeškania sú v zmysle ust. § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky. Úroky z omeškania sú viazané - upínajú sa k pohľadávke vzťah príslušenstva (úrokov)

v pohľadávke treba vnímať ako vzťah vedľajší a možno preto dospieť k záveru, že právna povaha nároku žalobcu bola determinovaná už vo výroku rozsudku, v ktorom došlo k právoplatnému prisúdeniu istiny. Právna zástupkyňa žalobcu zastáva názor, že nemožno akceptovať názor, podľa ktorého by sa príslušenstvo pohľadávky posudzovalo podľa iného právneho režimu než samotná pohľadávka; právny režim pohľadávky sa vzťahuje aj na jej príslušenstvo, resp. príslušenstvo zdieľa osud samotnej pohľadávky, teda má zato, že pokiaľ nie je premlčaná hlavná pohľadávka, nemôžu byť premlčané ani úroky z omeškania. V tomto smere poukázala aj na odbornú literatúru. Zároveň žiadala v závere zo dňa 21.11.2013 priznať úroky z omeškania žalobcovi v rozsahu, ako boli priznané v napadnutom rozhodnutí z 2.7.2012 od 12.1.2013 alebo alternatívne priznal úroky z omeškania vo výške 13 % ročne, zo sumy 49.790,88 eur od 14.6.2009 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplatenia. Taktiež žiadala priznať náhradu trov konania.

Právny zástupca žalovaných na pojednávaní dňa 16.12.2013 v plnom rozsahu poukázal na odvolanie voči rozsudku, v ktorom vzniesli žalovaní námietku premlčania vo vzťahu k uplatneným úrokom z omeškania. Uviedol, že žalovaní v 1. a 2. rade majú zato, že ak nebolo právo na úroky z omeškania uplatnené s istinou, počiatok premlčacej doby úrokov

XC/XXX/XXXX

-X-

z omeškania je totožný s počiatkom premlčacej doby samotnej pohľadávky, t.j. ku dňu 12.1.2003 a premlčí sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Má zato, že premlčacia doba na úroky z omeškania uplynula dňom 12.1.2006. Teda, ak žalobca si uplatňuje nárok na úroky z omeškania až podaním zo dňa 8.3.2012, urobil tak po márnom uplynutí trojročnej premlčacej doby, s poukazom na ust. § 100 Občianskeho zákonníka. Právny zástupca žalovaných sa nestotožnil s právnym stanoviskom právnej zástupkyne žalobcu a podľa jeho názoru uplatnenie istiny a úroku z omeškania ide uplatnením istiny a úroku z omeškania ide o dva samostatné uplatniteľné nároky a v prípade, že jeden z nich nebol riadne a včas uplatnený na súde, nemožno o ňom uvažovať o zdieľaní osudu so samotnou pohľadávkou. Zároveň poukázal na rozhodnutia súdu vo vzťahu k premlčaniu.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Za premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 112 OZ, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bolo na súde alebo iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie splnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Úroky z omeškania sú majetkovou sankciou za oneskorené splatenie peňažnej pohľadávky. Úroky sa stávajú príslušenstvom pohľadávky v prípade omeškania dlžníka. Úroky z omeškania nie sú súčasťou pohľadávky, ale len jej príslušenstvom. Napriek tomu, že úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky, neznamená to, že sú neoddeliteľné späté s pohľadávkou. Predstavujú samostatný predmet hmotnoprávneho nároku. Možno ich samostatne uplatňovať a disponovať s nimi. Vo vzťahu k pohľadávkou sú len nárokom akcesorickým.

Úroky z omeškania, zmluvné úroky a opakujúce sa plnenia sa premičujú v troch rokoch a premičacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Napriek tomu, že úroky predstavujú podľa § 121 ods. 3 OZ príslušenstvo pohľadávky, majú s istinou spoločný osud - pokiaľ ide o premičanie - len sčasti.

XC/XXX/XXXX

-X-

Súd zastáva názor, že úroky z omeškania sú opakujúce sa plnenia a právo na úroky z omeškania vzniká postupne a samostatne tak, ako sa úroky z omeškania stávajú splatnými, (stanovisko občanskoprávného a obchodného kolégia, NS ČR z 19.4.2006, Cpjn 202/2005, publikované pod č. 39/2006). Súd si je vedomý, že v právnej teórii i aplikačnej praxi existujú rozdielne názory na premičanie úrokov z omeškania (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo 157/2009, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Obdo 36/2010, Bulletin advokácie, JUDr. Marek Števíček, Phd., Mgr. Kristína Grausová, Premičanie úrokov z omeškania), no prikláňa sa k záveru, že úroky z omeškania sa premičujú samostatne, vždy vo vzťahu ku každej jednotlivej splátke úroku z omeškania v trojročnej premičacej dobe, pričom najneskôr sa úroky z omeškania premičia súčasne s hlavnou pohľadávkou.

Žaloba bola na tunajší súd doručená dňa 19.9.2005, pričom žalobca si podanou žalobou uplatnil zaplatenie istiny a zmluvnej pokuty. Rozšírenie petitu o úroky z omeškania vo výške 13 % ročne z dlžnej sumy od 12.1.2003 do zaplatenia si žalobca uplatnil podaním doručeným súdu dňa 28.3.2012.

Súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že nárok žalobcu týkajúci sa úroku z omeškania nie je premičaný celkovo - úplne, ale iba sčasti, a to za obdobie od 12.1.2003 do 28.3.2009. Teda úroky z omeškania nie sú premičané tri roky späťne od ich uplatnenia na súde. Súd pri rozhodovaní vychádzal z prípustenej zmeny petitu návrhu na pojednávaní dňa 14.6.2012 a z potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Prešove a teda priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške 13 % ročne, zo sumy 49.790,88 eur od 29.3.2009 do 21.7.2010, zo sumy 48.290,88 eur od 22.7.2010 do 18.8.2010, zo sumy 46.790,88 eur od 19.8.2010 do 15.9.2010, zo sumy 44.790,88 eur od 16.9.2010 do 3.6.2011, zo sumy 43.790,88 eur od 4.6.2011 do 30.11.2011, zo sumy 42.790,88 eur od 1.12.2011 do zaplatenia.

Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a v časti premičaného úroku z omeškania žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v súlade s § 151 ods. 3 O.s.p. s poukazom na rozdielne právne názory aplikačnej praxe.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na tunajšom súde do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

XC/XXX/XXXX

-X-

- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 205a ods. 1 O.s.p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 205a ods. 2 O.s.p. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije v konaniach podľa § 120 ods. 2.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 251 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.